

Inhoudelijk verslag 18 concerten 2023

Het concertjaar 2023 was voor Stichting Appassionata een geweldig jaar. Ensembles en musici uit binnen- en buitenland komen al jaren met veel plezier naar Leeuwarden, ook weer in 2023. Topmusici met programma's die zorgen voor een zeer gevarieerd aanbod kamermuziek.

De samenwerking met Stadsschouwburg De Harmonie zorgt ervoor dat er geen 'overlap' plaats vindt: kamermuziek organiseert Appassionata, overige klassieke concerten (NNO, grote pianisten, orkesten buitenland etc.) door De Harmonie. De data van concerten worden ook op elkaar afgestemd. Alle concerten, gecombineerd met de kaartverkoop door De Harmonie, worden geplaatst op de website van de schouwburg en opgenomen in de brochures. Uiteraard staan alle concerten op de website van Appassionata.

Concerten

- 6 januari 2023 – Erik Bosgraaf presenteert hét Nieuwjaarsconcert

Luthers Bach Ensemble: kleinkoor & 3 solisten
Barokorkest
Erik Bosgraaf: artistiek leider en dirigent

In 2023 is het driehonderd jaar geleden dat Johann Sebastian Bach werd benoemd tot Thomascantor in Leipzig. Drie kandidaten werden het niet, en dat waren ook geen kleine jongens: Telemann, Graupner, Fasch. Drie van de vier componisten één Bach in één concert. Hoe verschillend zijn ze, waar stemmen ze overeen? Bijzonder aan dit programma is ook het solistisch gebruik van zowel de blokfluit als de chalumeau. De chalumeau is een bijna uitgestorven voorloper van de klarinet. Met andere woorden: zelden gehoorde muziek voor zelden gehoorde instrumenten! Een recensent schreef: 'het Luthers Bach Ensemble met Erik Bosgraaf spreidt een stralenkrans over de Grote Kerk'.

Aantal bezoekers 289

- 26 januari 2023 – Camerata Trajectina – 'Treur Nederland'

Camerata Trajectina: 6 musici en 2 solisten

Het is 70 jaar geleden dat Nederland getroffen werd door een enorme watersnoodramp. In nacht van 31 januari op 1 februari braken de dijken door in grote delen van Zeeland en Zuid Holland. Deze ramp staat gegrift in ons collectief geheugen.

Als mensen door een ramp worden getroffen, zoeken ze vaak troost bij elkaar. Minder bekend is dat er een heel lange traditie van rampliederen bestaat: door samen te zingen zochten mensen steun bij elkaar. Ze zongen in kerken, op marktplaatsen en straten over aardbevingen, ziektes, overstromingen en branden. Vluchtende mensen, drijvende lijken, exploderende schepen en plunderende omstanders: het passeerde allemaal de revue tijdens dit concert. Het enthousiasme van 'de Cameraatjes' werkte aanstekelijk. Het publiek genoot met volle teugen van alle treurnis.

Aantal bezoekers 71

- 4 februari 2023 – Holland Baroque & Thomas Oliemans – 'Bach en Eisler'

Johann Sebastian Bach en Hanns Eisler, contrasterende componisten? Deze onverwachte combinatie van twee steengoede componisten in één concert. De 15 musici van Holland Baroque, samen met de meesterlijke bariton Thomas Oliemans, zorgden voor een heel bijzonder concert.

Johann Sebastian Bach en Hanns Eisler. Het paradijselijke geluk lijkt bij beide componisten aan de overkant te liggen. Daar waar we niet zijn... Volgens Oliemans is de thematiek in Bachs 'Ich habe genug' teruggeworpen zijn op jezelf. Maar ook hoe moet je leven, hoe geef je zin aan je leven en wanneer heb je genoeg? Zeer onder de indruk van de geweldige vertolking door de musici ging het publiek met deze vragen naar huis.

Aantal bezoekers 99

- 25 maart 2023 – Holland Baroque & 5 internationale solisten – 'Tranen van Brabant'

Holland Baroque presenteert samen met vijf vrouwelijke solisten de muzikale tradities van het 17de-eeuwse kloosterleven in Noord-Brabant. In dit programma hoorden we een vrouwenkoor met passiemuziek zoals die in de kloosters geklonken heeft. Muziek tussen Aswoensdag en Pasen, veertig dagen met litanieën, Stabat Mater, barok, gregoriaans en andere werken van Benedictus à Sancto Josepho, Herman Hollanders en Carl Rosier. Ongelooflijk mooi klonk deze prachtige nieuwe Passie in de middeleeuwse Grote Kerk.

Aantal bezoekers 163

- 21 april 2023 – Ragazze Quartet – 'Basis' bloedstollend mooie muziek

Het pure strijkkwartet programma *Basis* is een concert vol bloedstollend mooie muziek. 'Een strijkkwartet is als een huwelijk tussen vier personen.'

In *Basis* worden twee stukken gespeeld: Het Lentekwartet van Mozart dat Ragazze Quartet tijdens haar studie aan de *Nederlandse Strijkkwartet Academie* bestudeerde en Schuberts *Der Tod und das Mädchen* dat op hun debuutplaat bij label *Channel Classics* stond. Daarnaast spelen de Ragazze een speciaal voor hen geschreven nieuw werk van Jörg Widmann. Dit geweldige strijkkwartet durft het aan naast bekendere werken ook nieuwe composities te spelen. Dit werkt uitstekend want het publiek was duidelijk verrast door dit nieuwe werk.

Aantal bezoekers 96

- 30 april 2023 – Musica Amphion – 'Concerto'

Musica Amphion is een initiatief van Pieter Jan Belder en bestaat inmiddels ruim 20 jaar. Het ensemble speelde talloze concerten in binnen en buitenland en regelmatig te horen in het Concertgebouw in Amsterdam in samenwerking met onder andere Collegium Vocale Gent, Sarah Connolly en Michael Chance. Het concert: Johann Sebastian Bach werd tijdens zijn jaren als *Kapellmeester* in Weimar gegrepen door de composities van de Venetiaanse Antonio Vivaldi. Hij maakte vele transcripties van diens concerti voor orgel of klavecimbel solo, waardoor zijn eigen compositiestijl zeer beïnvloed werd. In dit concert staan beide componisten op hetzelfde podium, wat een mooi en feestelijk programma opleverde. Topmusici komen naar Leeuwarden voor concerten. Geweldig! Dit wordt enorm gewaardeerd door de bezoekers.

Aantal bezoekers 123

- 25 mei 2023 – Fantasticus – 'Fantasticus speelt Buxtehude'

Fantasticus bestaat uit een zestal topmusici uit binnen- en buitenland. Het is een uniek concert met ongepubliceerde kamermuziek van Buxtehude en de herintroductie van het improvisatie-element. Buxtehudes werk wordt vandaag de dag überhaupt weinig meer uitgevoerd, laat staan met toevoeging van improvisaties. Een concert met deze bijzondere muziek en kennismaking met een verrijkte historische uitvoeringspraktijk van deze muziekstijl en periode. Een variatie aan virtuoze

sonates, een sonate en suite en een canzona van Buxtehude voor diverse instrumenten. Het is prettig te zien dat onbekendere muziek zorgt voor ook steeds weer nieuwe bezoekers.

Aantal bezoekers 82

- 23 juni 2023 – Penta Quintet – ‘Het Begin 2.0’

De vijf musici van het Penta Quintet delen, naast hun liefde voor het 18de en 19de-eeuwse kamermuziekrepertoire, grote affiniteit voor de authentieke uitvoeringspraktijk. In hun gedeeld enthousiasme voor de sonore klankwaliteit van het strijkkwintet is Penta ontstaan. Het is als strijkkwintet het enige in zijn soort in vaste samenstelling. Penta speelt op historische instrumenten met darmsnaren en bijbehorende strijdstokken. Tijdens het concert luisterden we naar prachtige werken van de Salzburgse baanbrekers van het kwintetrepertoire Mozart en Haydn met een uitstapje naar de Weense Franz Schubert.

Aantal bezoekers een volle kerk tijdens City Proms

- 6 juli 2023 - Pieter van Loenen & Tobias Borsboom – Brahms, Muammer Sun, Enescu

De musici kozen een sprankelend én afwisselend concert voor Leeuwarden en laten het publiek kennis maken met de muziek van de Turkse componist Muammer Sun. De musici vertelden waarom deze muziek zo goed past in een concert met de intieme ‘Regensonate’ van Brahms en het meesterwerk van Enescu. Pieter van Loenen is een van Nederlands meest veelzijdige jonge violisten. Hij won prijzen op alle Nederlandse vioolconcoursen, waaronder de Publieksprijs van het Oskar Back vioolconcours 2016. Tobias Borsboom, de pianist met 'een juweel van een toucher' (Trouw), speelt als winnaar van de Dutch Classical Talent Award sinds 2015 in de concertzalen van Nederland. Natuurlijk was de verrassing het werk van de Turkse componist. De ‘Regensonate’ en de vioolsonate van Enescu worden ook zelden live gespeeld. Een verrassend concert door virtuoze musici.

Aantal bezoekers 63

- 21 juli 2023 – Triangolo Frisone – ‘Fan lânskip en leafde’

Triangolo Frisone bestaat uit 3 Friese musici: organist, hoboïst en sopraan. Dichters schrijven poëzie over de liefde én het landschap. Componisten vertolken hun gevoelens over het landschap en de liefde in muziek. Een combinatie van poëzie én muziek is al eeuwenoud. Op het zeer gevarieerde programma werken uit de 17de tot en met de 21ste eeuw. Van bekende componisten als Rameau en Händel maar ook van onbekendere componisten als Jenni Brandon en Nynke Jaarsma. Poëzie van Chippewa-indianen, Ovidius en Baukje Wytsma. Het programma wordt afgesloten met de première van drie Friese liederen, gebaseerd op drie gedichten van Baukje Wytsma, getoonzet door Nynke Jaarsma.

Aantal bezoekers 69

- 9 augustus 2023 – Apollo Ensemble ‘Daphne & Apollo’ – familievoorstelling

De Griekse god Apollo wordt verliefd op de mooie jonge nimf Daphne. Maar Daphne schrikt en wil niets van hem weten. Ze rent er vandoor. Apollo gaat achter haar aan. Ziet ze kans om te ontsnappen? De spannende muziek bij dit verhaal is van Händel. Het Apollo Ensemble, de elf musici, een bariton en een sopraan toverden een ware mythe op het toneel. Mede dankzij een regisseur en een vormgever en met prachtige kostuums. Het was de eerste keer dat Appassionata een familievoorstelling organiseerde. Het

merendeel van de bezoekers waren volwassenen. De kinderen die aanwezig waren zaten ademloos te kijken en na het concert wilden ze graag de muziekinstrumenten van dichtbij bekijken en aanraken...

Aantal bezoekers 83

- 25 augustus 2023 – Duo Tickled Pink – ‘Silver Lining’

Linda Speulman, fluit & Marije Vijselaar, harp – Duo Tickled Pink

‘Every cloud has a silver lining’ is de Engelse uitdrukking voor ‘na regen komt zonneschijn’, wat wel typerend is voor deze bizarre periode met oorlogen en klimaatveranderingen waar we ons in bevinden. Daarnaast staat ‘silver lining’ ook voor het zilveren lijnenspel tussen de fluit en de harp! Een muzikale reis over hoop, bezinning, passie en reflectie. Beide instrumenten lenen zich fantastisch voor o.a. het romantisch repertoire. Voor dit concert koos het duo muziek van o.a. Bach, Donizetti, Nielsen, Debussy, Piazzolla, Gluck, Elgar. Het was de eerste keer dat er een concert met harp werd georganiseerd. Inderdaad, zeer romantisch.... De reacties van het publiek hebben ervoor gezorgd dat in 2024 dit duo het cultureel seizoen in Bears gaat afsluiten met een concert van Appassionata.

Aantal bezoekers 69

- 21 september 2023 – La Petite Écurie – ‘Grand Tour de la Petite Écurie’

La Petite Écurie is een hoboband uit Italië die muziek uit de 17e en 18e eeuw speelt op historische instrumenten: twee hobo's, taille, fagot en percussie. De naam van het ensemble verwijst naar de ‘Grande Écurie’, een muzikale instelling aan het koninklijk hof van Lodewijk XIV in Versailles, waar de meeste van zijn blazers werkten.

De Duitse componist Schieferdecker was zich ervan bewust dat zijn muziek perfect zou functioneren zonder strijkinstrumenten. La Petite Écurie heeft Schieferdeckers idee toegepast op muziek van componisten uit Frankrijk, Italië en Engeland, waarbij het ensemble de eindeloze virtuoze mogelijkheden toont. Muziek van Purcell, Händel, Vivaldi, Schieferdecker, Dornel en Keiser. Voor dit concert reisden de musici speciaal naar Leeuwarden. Het publiek heeft genoten van het concert door dit ensemble in bijzondere samenstelling.

Aantal bezoekers 92

- 30 september 2023 – Holland Baroque – ‘Bach inspireert’

Holland Baroque haalt de weergaloze orgelwerken van Bach uit de voor velen ontoegankelijke niche. Het is niet verwonderlijk dat Bach enkele van zijn mooiste en meest inventieve stukken schreef voor zijn eigen instrument, waarop hij de ongeëvenaarde meester was. In *Bach inspireert* wordt de vorm van de stukken losgelaten en gaan de composities hun eigen weg. De orgelwerken vormen de inspiratie: Tineke en Judith Steenbrink vertalen de kleurenpracht van de ‘koningin der instrumenten’ naar het even kleurrijke barokorkest. Ruim baan voor improvisatie, een praktijk die onlosmakelijk met de barokke orgelcultuur verbonden is. Chapeau voor Holland Baroque die dit aandurft! Het enthousiasme en samenspel van de musici en de bijzondere bewerkingen maakten dat het publiek ademloos luisterde. Na afloop kon de cd gekocht worden zodat thuis de oorspronkelijke werken vergeleken konden worden met de bewerkingen door Holland Baroque.

Aantal bezoekers 139

- 20 oktober 2023 – Apollo Ensemble & solisten & aanstormende musici – ‘soloconcerten Vivaldi en een cantate van Händel’

Een programma met muziek van Händel en Vivaldi. De link tussen deze twee componisten is het verblijf van Händel in Italië wat een grote invloed heeft gehad op de ontwikkeling van zijn stijl als componist. Zijn vroege cantate *Apollo e Daphne* stamt uit zijn Italiaanse tijd (Venetië) en ook zijn concerti Grossi vinden hun oorsprong in Italië. Het concert werd geopend met een Concerto Grosso waarna een aantal concerten voor solo instrumenten met orkest van Vivaldi werden gespeeld, uitgevoerd door de nieuwe generatie van Apollo musici. Na de pauze volgt dan de beroemde cantate van Händel ‘Apollo e Daphne’. Wat een kans kregen de ‘nieuwe generatie’ musici: als solist spelen met een orkest. Het publiek was onder de indruk van de musici. Händel na de pauze: altijd weer een aangename verrassing. Prachtig geacteerd en gespeeld.

Aantal bezoekers 111

- 24 november 2023 – Penta Quintet met Lorenzo Coppola, klarinet - ‘Pasticcio’

Kamermuziek geschreven in de gloed van enkele van Mozarts belangrijkste opera’s. Een strijkkwintet met een klarinet in de hoofdrol. Met Lorenzo Coppola legt Penta Quintet onvermoede verbanden bloot tussen het theater in Mozarts opera en zijn kamermuziek. Coppola is als geen ander in staat om in Mozarts muziek, in het bijzonder zijn kamermuziek, de *Commedia dell’Arte* te herkennen. Hij is de *Commedia dell’Arte* zelf: Arlecchino, Isabella en Pantalone tegelijkertijd. Elke zin waarin Mozart zichzelf citeert in de kamermuziek, wordt door Coppola herkend als een aria uit een opera. Alle stijlfiguren, gestes, muzikale zinnen en zelfs soms aparte noten krijgen een betekenis binnen het verhaal. Woorden zijn overbodig om het verhaal van de *Commedia* te vertellen. Coppola spreekt en zingt met zijn klarinet als een ware diva. Niet eerder werd muziek van Mozart zo voor het voetlicht gebracht. Het meest spectaculair waren de aria’s met in de hoofdrol Coppola.

Aantal bezoekers 94

- 14 december 2023 – Holland Baroque & Ensemble Polyharmonique – ‘Sternstunde’

Het solistencollectief Ensemble Polyharmonique is de rijzende ster aan de Duitse vocale barokhemel. Zij brengt samen met Holland Baroque een uitgekiend programma van o.a. Hammerschmidt, Rosenmüller en Schütz. Ook Nederlands repertoire uit dezelfde tijd komt aan bod. Het geheel wordt naar goede Duitse traditie doorspekt met volkse kerstliederen. De oude kerstoproep ‘Noe, Noe!’ verspreid het goede nieuws met muziek die sprankelt en verwarmt. Ensemble Polyharmonique is een collectief van zangers uit de veelzijdige oude-muziekscene van Europa. Vocale muziek uit renaissance en barok vormt het kernrepertoire van het ensemble. Naast alle traditionele kerstconcerten is dit concert voor het Fryslân heel bijzonder. De waardering van het publiek was groot.

Aantal bezoekers 207

- 24 december 2023 – Apollo Ensemble & Sofia Pedro, sopraan – ‘Feliz Navidad’

Spaanse barokmuziek voor kerst in de 13de eeuwse Mariakerk in Bears: feestelijk, uitbundig en teder. In de Spaanse kerst tradities zijn veel cantates bewaard gebleven voor een kleine bezetting met één solist, hobo, twee violen en basso continuo. Het zijn zeer aansprekende cantates die zelden worden uitgevoerd. Feestelijke, uitbundige en toch ook tedere muziek van Juan Francés de Iribarren, José de Nebra en Joseph de Torres. Gekozen is voor dit concert op de middag voor Kerst. Het publiek kwam graag naar Bears voor dit kerstconcert, een week tevoren was het concert uitverkocht. Een ongelooflijk mooie uitvoering door de topmusici van het Apollo Ensemble en de fantastische sopraan.

Aantal bezoekers 129